

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 12 · MATURA USTNA 2027–2028

PIEŚŃ O ROLANDZIE · KONTEKST: HEKTOR Z ILIADY HOMERA

WOŁAŁ ZGINĄĆ NIŻ ZADAĆ

Pytanie jawne 12: „Średniowieczny wzorzec rycerza. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów Pieśni o Rolandzie. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”.

TEŻA W JEDNYM ZDANIU

Roland uosabia ideał męstwa, wierności władcy i chrześcijańskiej wiary, ale jego historia pokazuje też, że honor może wejść w konflikt z odpowiedzialnością za towarzyszy.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

Roland jest wzorem średniowiecznego rycerza — mężnego, wiernego seniorowi i Bogu — ale „Pieśń o Rolandzie” pokazuje też cenę rycerskiej dumy.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Hektor i Roland walczą do końca z obowiązku, lecz tylko Roland ma szansę wezwać pomoc — i z dumy z niej rezygnuje.

PLAN ODPOWIEDZI KROK PO KROKU

1. Postaw tezę: Jakie wartości reprezentuje Roland? Czy każda jego decyzja potwierdza roztropność rycerza?
2. Wyjaśnij spór o róg: Co radzi Oliwier przed bitwą i dlaczego Roland odmawia?
3. Zachowaj kolejność zdarzeń: Czy Roland nigdy nie dmie w róg? Jak jego decyzja zmienia się podczas bitwy?
4. Odczytaj znaczenie Durendala: Dlaczego Roland usiłuje rozbić miecz o skałę i co dzieje się z ostrzem?
5. Zinterpretuj śmierć bohatera: Jakie znaki tworzą obraz chrześcijańskiego rycerza w ostatniej scenie?
6. Porównaj z Hektorem: Co łączy Rolanda z Hektorem z *Iliady*, a czego nie wolno utożsamiać?

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Postaw tezę — Jakie wartości reprezentuje Roland? Czy każda jego decyzja potwierdza roztropność rycerza?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Roland łączy męstwo, wierność Karolowi Wielkiemu i Francji oraz chrześcijańską wiarę. Spóźniona decyzja o zadęciu w róg pokazuje napięcie między honorem a odpowiedzialnością za ludzi.

2. Wyjaśnij spór o róg — Co radzi Oliwier przed bitwą i dlaczego Roland odmawia?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Oliwier chce wezwać pomoc Karola, widząc przewagę przeciwnika. Roland obawia się hańby i wybiera walkę. Obaj są odważni, ale Oliwier łączy męstwo z troską o oddział.

3. Zachowaj kolejność zdarzeń — Czy Roland nigdy nie dmie w róg? Jak jego decyzja zmienia się podczas bitwy?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Roland początkowo odmawia. Później chce zadąć, gdy straty są już ogromne. Turpin uważa, że sygnał nadal ma sens: Karol może wrócić, pomścić poległych i zabrać ich ciała. Roland zwleka, ale nie milczy do końca.

4. Odczytaj znaczenie Durendala — Dlaczego Roland usiłuje rozbić miecz o skałę i co dzieje się z ostrzem?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Nie chce zostawić Durendala wrogom. Miecz się nie łamie. Symbolizuje rycerską służbę, honor i wiarę; nie jest zwykłym sprzętem wojennym.

5. Zinterpretuj śmierć bohatera — Jakie znaki tworzą obraz chrześcijańskiego rycerza w ostatniej scenie?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Roland wspomina Francję i Karola, zwraca twarz ku Hiszpanii, kładzie pod sobą miecz i róg, wyznaje grzechy i wyciąga rękawicę ku Bogu. Aniołowie przychodzą po jego duszę. Epos łączy wierność w walce z religijnym wymiarem dobrej śmierci.

6. Porównaj z Hektorem — Co łączy Rolanda z Hektorem z *Iliady*, a czego nie wolno utożsamiać?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Obaj ryzykują życie w obronie wspólnoty. Hektor jest jednak bohaterem antycznym i broni Troi oraz rodziny. Nie stanowi wzoru chrześcijańskiej służby królowi i Bogu. Porównanie pozwala pokazać podobną odwagę w odmiennych epokach i systemach wartości.